

die een bestuurlijke aangelegenheid betreffen en bestemd zijn voor het bestuursorgaan. Dat het voor de uitvoeringspraktijk van het bestuursorgaan belastend kan zijn als WhatsApp- en sms-berichten onder de Wob vallen, is voor de toepasselijkheid niet relevant. Daarbij komt dat de weigeringsgronden van de Wob voor het openbaar maken van informatie ook onverkort voor dergelijke berichten gelden, aldus de Afdeling.

6. *Klare taal.* Ten slotte valt positief te waarderen dat de Afdeling in rechtsoverweging 7.1 onder het kopje ‘Wat betekent dit nu?’ nog eens in heldere bewoordingen opschrijft wat de kern van haar uitspraak is. Daarbij is het wel oppassen geblazen. Het kan zomaar zijn dat in deze overwegingen toch nog iets nieuws of anders te lezen is dan in de voorgaande overwegingen. Zo overweegt de Afdeling in dit geval dat de werknemer de werkgerelateerde berichten op zijn privételefoon zo nodig moet overdragen aan zijn werkgever wanneer de werkgever daarvoor een regeling heeft gemaakt. Dat is concreter dan wat de Afdeling eerder in overweging 5 noteert. Op zich is dat geen probleem, omdat de klare-taaloverweging onderdeel uitmaakt van de uitspraak. Maar het loont de moeite om die overweging wel steeds goed te lezen.

prof. mr. T. Barkhuysen
Advocaat bij Stibbe en hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden.

mr. N. Jak
Senior Professional Support Lawyer bij Stibbe en verbonden aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Omgevingsrecht

13

Tandeloze vergunningvoorschriften: uitleg artikel 2.3 Wabo

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
12 december 2018, 201801001/1/A1,
ECLI:NL:RVS:2018:4047
(mr. Van der Stoel, mr. Drop, mr. Minderhoud)
Noot mr. M.W. Holtkamp

Voorschriften. Handhaving. Omgevingsvergunning.

[Wabo art. 2.3 aanhef en onder b]

Het college van B&W had aan appellante een dwangsom opgelegd en gelast om vertoning van reclame op een reclamemast die geen functionele relatie heeft met de bedrijfsvoering op het perceel te staken. De Afdeling oordeelt dat het college van B&W niet bevoegd was om handhavend op te treden. Er was namelijk alleen een (onherroepelijke) omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen afgegeven (de activiteit was niet in strijd met het bestemmingsplan) en het vergunningvoorschrift waarvan het college van B&W stelde dat het was overtreden was een gebruiksvoorschrift. Artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wabo biedt dan geen grondslag voor handhavend optreden.

Appellante
tegen
het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht

Samenvatting uitspraak

Procesverloop
Bij besluit van 3 mei 2016 heeft het college [appellante] onder oplegging van een dwangsom gelast om de vertoning van reclame op de reclamemast op het perceel [locatie] te Dordrecht (hierna: het perceel), die geen functionele relatie heeft met de bedrijfsvoering op het bedrijfsterrein dat wordt

begrensd door de Mijlweg en de Wieldrechtseweg te Dordrecht, te staken en gestaakt te houden.

Bij besluit van 5 oktober 2016 heeft het college het door [appellante] daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 22 december 2017 heeft de rechtbank het door [appellante] daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Tegen deze uitspraak heeft [appellante] hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 16 oktober 2018, waar [appellante], vertegenwoordigd door haar [bestuurder] en bijgestaan door mr. R.J.G. Bäcker en mr. L.A. Groen, advocaten te Den Haag, en het college, vertegenwoordigd mr. C.W.M. Berendsen, zijn verschenen.

Overwegingen

1. Het college heeft bij besluit van 18 april 2013 aan [appellante] een omgevingsvergunning verleend voor het bouwen van een reclamemast met aan de bovenzijde twee ledschermen. Aan deze vergunning is het volgende voorschrift verbonden: “Op de reclamemast is alleen reclame toegestaan welke een functionele relatie heeft met de aldaar aanwezige bedrijfsvoering. Reclame voor een product of merk dat niet ter plekke wordt geproduceerd of verhandeld, is verboden” (hierna: het vergunningvoorschrift). Tegen dit besluit heeft [appellante] geen rechtsmiddelen aangevend.

Op 6 januari 2016, 11 januari 2016 en 18 april 2016 hebben controles plaatsgevonden op het perceel, waarbij het college heeft vastgesteld dat op de reclamemast ook reclame wordt vertoond die geen functionele relatie heeft met de bedrijfsvoering op het bedrijfsterrein. Het college heeft daarop met toepassing van artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: de Wabo) de last onder dwangsom opgelegd.

2. [appellante] betoogt onder andere dat de rechtbank heeft miskend dat het college niet bevoegd was om handhavend op te treden. Het niet naleven van het vergunningvoorschrift kan in dit geval niet als een overtreding van artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wabo worden aangemerkt. De werking van dat artikel hangt volgens [appellante] af van het type activiteit waarvoor de omgevings-

vergunning is verleend. De omgevingsvergunning van 18 april 2013 is uitsluitend verleend voor de activiteit bouwen, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, terwijl het vergunningvoorschrift een gebruiksvoorschrift is. Gelet op artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo had dit vergunningvoorschrift niet aan de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen verbonden mogen worden. Nog los van de vraag naar de formele rechtskracht van het vergunningvoorschrift, staat vast dat niet-naleving van dat voorschrift buiten de werking van het in artikel 2.3 van de Wabo neergelegde verbod valt, aldus [appellante].

2.1. Het wettelijk kader is opgenomen in de bijlage die deel uitmaakt van deze uitspraak.

2.2. Voor de beantwoording van de vraag of er een bevoegdheid bestaat voor het college om op grond van artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wabo handhavend op te treden tegen de overtreding van het vergunningvoorschrift, zal de Afdeling eerst onderzoeken, daargelaten of van de onherroepelijkheid van dit voorschrift moet worden uitgegaan, hoe dit voorschrift moet worden geïnterpreteerd.

De Afdeling stelt voorop dat aan een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, gelet op artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo, alleen voorschriften kunnen worden verbonden die zien op deze activiteit. Vergelijk onder meer de uitspraak van de Afdeling van 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:225. Voorschriften die zien op de activiteit gebruik, kunnen daarom niet aan een omgevingsvergunning die enkel ziet op de activiteit bouwen worden verbonden.

De omgevingsvergunning van 18 april 2013 is verleend voor de activiteit bouwen, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo. Anders dan het college betoogt, biedt deze omgevingsvergunning geen aanknopingspunten voor het oordeel dat het vergunningvoorschrift een bouwvoorschrift is. Uit de omgevingsvergunning blijkt niet dat het vergunningvoorschrift op enigerlei wijze is gerelateerd aan de activiteit bouwen. Het voorschrift is naar zijn aard een gebruiksvoorschrift. In de bijlage bij de omgevingsvergunning, die onderdeel uitmaakt van dat besluit, wordt over het vergunningvoorschrift slechts vermeld dat wanneer geen bedrijfsgebonden reclame op de mast wordt toegepast dit in strijd is met het bestemmingsplan. Het voorschrift lijkt hiermee te zijn gegeven om aan het bestem-

mingsplan te kunnen voldoen, terwijl vaststaat dat van strijd met het bestemmingsplan geen sprake is.

Het college stelt, in navolging van het advies van de commissie bezwaarschriften van 26 september 2016 dat onderdeel uitmaakt van het besluit op bezwaar van 5 oktober 2016, dat het bij de verlening van de omgevingsvergunning ontheffing heeft verleend van de Bouwverordening gemeente Dordrecht (hierna: de bouwverordening) en dat het bij die beoordeling de Nota Reclame in Dordrecht (hierna: de reclamenota) heeft betrokken. Op grond daarvan heeft het college het vergunningvoorschrift aan de omgevingsvergunning verbonden en daarom moet dat voorschrift volgens het college worden gezien als een bouwvoorschrift. De Afdeling stelt echter vast dat dit niet blijkt uit de omgevingsvergunning. Weliswaar volgt uit de omgevingsvergunning dat ontheffing is verleend van de bouwverordening, maar welke afweging daaraan ten grondslag ligt, blijkt niet uit die omgevingsvergunning en de daarbij behorende bijlage. Dat in de door het college genoemde uitspraak van 14 maart 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA0664, is geoordeeld dat de reclamenota kan worden betrokken bij een beslissing om al dan niet een ontheffing van de bouwverordening te verlenen, leidt niet tot een ander oordeel. Die uitspraak mist relevantie voor deze situatie, omdat die uitspraak de weigering van een bouwvergunning voor het plaatsen van een reclamezuil op het perceel betrof en niet de vraag of een bepaald voorschrift aan een dergelijke vergunning had kunnen worden verbonden dan wel de mogelijkheid tot handhaving van dat voorschrift.

Verder wijst de Afdeling erop dat de omgevingsvergunning niet is verleend voor de activiteit strijdig gebruik als bedoeld in artikel 2.1, aanhef en onder c, van de Wabo. Dit kan ook niet bedoeld zijn, omdat van strijd met het bestemmingsplan geen sprake is.

De Afdeling is onder deze omstandigheden van oordeel dat het vergunningvoorschrift een gebruiksvoorschrift is. De rechtbank heeft dit niet onderkend.

2.3. In artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wabo, is het handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning dat betrekking heeft op de in dat artikelonderdeel genoemde activiteiten, verboden. Omdat het vergunningvoorschrift, zoals hiervoor onder 2.2 is overwogen, geen be-

trekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a en c, van de Wabo, biedt artikel 2.3, aanhef en onder b, van de Wabo geen grondslag voor de handhaving van dat voorschrift.

Nu evenmin een ander wettelijk voorschrift aanwijsbaar is dat wordt overtreden door het niet naleven van het vergunningvoorschrift, is het college niet bevoegd ter zake daarvan handhavend op te treden.

Het betoog slaagt.

3. Het hoger beroep is gegrond. Gelet hierop hoeven de overige beroepsgronden geen bespreking. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep tegen het besluit van het college van 5 oktober 2016 alsnog gegrond verklaren. Dat besluit komt wegens strijd met artikel 5:32 van de Awb voor vernietiging in aanmerking. De Afdeling zal op na te melden wijze in de zaak voorzien. Het besluit van het college van 3 mei 2016 zal worden herroepen. De Afdeling zal bepalen dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.

4. Het college dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 22 december 2017 in zaak nr. 16/7378;
- III. verklaart het bij de rechtbank ingestelde beroep gegrond;
- IV. vernietigt het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht van 5 oktober 2016, kenmerk 1641856;
- V. herroept het besluit van 3 mei 2016, kenmerk D-16-1545558;
- VI. bepaalt dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit;
- VII. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht tot vergoeding van bij [appellante] in verband met de behandeling van het bezwaar opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.002,00 (zegge: duizendtwee euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;
- VIII. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht tot vergoeding van bij

[appellante] in verband met de behandeling van het beroep en het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 2.004,00 (zegge: tweeduizend vier euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

IX. gelast dat het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht aan [appellante] het door haar betaalde griffierecht ten bedrage van € 842,00 (zegge: achthonderdtweeënveertig euro) voor de behandeling van het beroep en het hoger beroep vergoedt.

NOOT

De hiervoor opgenomen uitspraak is interessant omdat het – voor zover ik heb kunnen nagaan – de eerste uitspraak is waar de Afdeling artikel 2.3 van de Wabo op deze manier uitlegt. Consequentie van de uitspraak is dat het bij de handhaving van (onherroepelijke) omgevingsvergunningen essentieel is dat er een koppeling moet zijn tussen vergunningvoorschriften en de activiteit (bouwen, strijdig gebruik, etc.) waarvoor vergunning is verleend. Ontbreekt deze koppeling (bijvoorbeeld bij een ‘simpele’ bouwvergunning met een oneigenlijk gebruiksvoorschrift) dan is het bestuursorgaan niet bevoegd om handhaving op te treden. Artikel 2.3 van de Wabo staat dat niet toe, en dit zijn daarmee tandeloze vergunningvoorschriften.

Bekend uitgangspunt: aan een omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen geen gebruiksvoorschriften worden verbonden

De Afdeling verwijst naar een uitspraak van 29 januari 2014. In die uitspraak ging het om een hoger beroep tegen een verleende omgevingsvergunning voor het plaatsen van een container voor een anti-hagelgenerator. Een appellante was tegen deze vergunning opgekomen en stelde onder meer dat het college van B&W ten onrechte geen voorschriften aan de omgevingsvergunning voor het bouwen had verbonden die het gebruik zouden beperken. Meer specifiek wenste zij dat de anti-hagelgenerator uitsluitend tussen 1 april en 1 oktober mocht worden gebruikt. De Afdeling is hier kort over:

“De aan de orde zijnde omgevingsvergunning is uitsluitend verleend voor de activiteit bouwen als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de

Wabo. De door [appellante] gewenste voorschriften zien niet op het bouwen, maar op het gebruik. Gelet op artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo heeft de rechtbank terecht overwogen dat de door [appellante] gewenste voorschriften niet aan de omgevingsvergunning voor het bouwen mogen worden verbonden.”

Het was daarmee al vaste jurisprudentie dat bij het verlenen van een omgevingsvergunning, voorschriften alleen toelaatbaar zijn indien zij een connectie hebben met de activiteit waarvoor vergunning is verleend. Dit is niet nieuw.

Nieuw uitgangspunt: bij handhaving van een onherroepelijke omgevingsvergunning moet worden beoordeeld of er geen oneigenlijke vergunningvoorschriften zijn opgenomen

Als gezegd, de uitspraak van 12 december 2018 leert ons dat – wil een bestuursorgaan naleving afdwingen van een *onherroepelijk* vergunningvoorschrift – artikel 2.3 van de Wabo vereist dat het voorschrift ‘past’ bij de activiteit waarvoor vergunning is verleend.

Het is de vraag of de wetgever deze strenge uitleg van artikel 2.3 van de Wabo voor ogen heeft gehad. Op dit moment luidt artikel 2.3 van de Wabo als volgt:

“Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning dat betrekking heeft op:

a. activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e;

b. activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, b, c, d, f, g, h of i;

c. activiteiten als bedoeld in artikel 2.2.”

Dit artikel is met de Invoeringswet van de Wabo in de wet gekomen. Met de Invoeringswet werd een veel eenvoudiger artikel aangepast. Oorspronkelijk was de formulering van artikel 2.3 van de Wabo namelijk:

“Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning.”

Uit de memorie van toelichting van de Invoeringswet Wabo blijkt dat de reden om artikel 2.3 van de Wabo aan te passen, was gelegen in de wens om de strafbaarstellingen in de Wet op de economische delicten (Wed) te kunnen differentiëren. Zie in dit kader artikel 1a van de Wed. Zo is overtreding van vergunningvoorschriften met betrekking tot de activiteit oprichten of veranderen van een inrichting in de Wed een categorie 1 overtreding (zwaarder delict). De overtreding van

voorschriften van vergunningplichten van provincies, gemeenten en waterschappen in de Wed een categorie 3 overtreding en de andere activiteiten van artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo een categorie 2 overtreding (*Kamerstukken II 2008/09, 31953, nr. 3, p. 42-43*).

Verschillende strafbaarstellingen, dat is wel iets anders dan een (strengere) bevoegdheidsregeling voor bestuursrechtelijke handhaving van onherroepelijke omgevingsvergunningen. De wens om in de Wed te kunnen differentiëren lijkt daarmee een onbedoeld effect te hebben gehad, te weten: er bestaan oneigenlijke vergunningvoorschriften die bestuursrechtelijk niet gehandhaafd kunnen worden.

De geschiedenis herhaalt zich in de Omgevingswet

De geschiedenis lijkt zich nu te gaan herhalen in de Omgevingswet. Artikel 5.5 van de Omgevingswet luidt op dit moment als volgt:

“Artikel 5.5 (verbod handelen in strijd met voorschriften omgevingsvergunning)

Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning.”

In het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet wil men dit artikel echter veranderen naar:

“Artikel 5.5 (verbod handelen in strijd met voorschriften omgevingsvergunning)

1. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:

a. een omgevingsplanactiviteit, voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:

1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,

2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,

3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk,

4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,

b. een rijksmonumentenactiviteit,

c. een stortingsactiviteit op zee,

d. een milieubelastende activiteit,

e. een lozingsactiviteit op:

1°. een oppervlaktewaterlichaam,

of 2°. een zuiveringstechnisch werk,

f. een beperkingengebiedactiviteit.

2. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning voor:

a. een omgevingsplanactiviteit: in andere gevallen dan bedoeld in het eerste lid, onder a,

b. een ontgrondingsactiviteit,

c. een bouwactiviteit,

d. een wateronttrekkingsactiviteit,

e. een mijnbouwlocatieactiviteit.

3. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3:

a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:

1°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,

2°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk,

b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.

4. Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4:

a. voor zover dat voorschrift is gesteld met het oog op:

1°. het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu,

2°. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen,

3°. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk,

4°. het beschermen van monumenten of archeologische monumenten,

b. in andere gevallen dan bedoeld onder a.”

Los van het gegeven dat het nieuw voorgestelde artikel 5.5 alleen al door de hoeveelheid opties lastig te doorgronden is, blijkt uit de memorie van toelichting dat de reden voor dit complexe artikel heel bekend voorkomt:

“Onderdeel BQ (artikel 5.5 Omgevingswet)

Met het oog op de indeling en leesbaarheid van artikel 1a Wed, waarin (sinds 1 april 1994) de economische delicten uit de milieuwetgeving zijn gebundeld en qua strafmaat zijn gerubriceerd, wordt voorgesteld het algemene verbod van artikel 5.5 onder te verdelen in vier afzonderlijke leden.” (*Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 174*)

Het is dus weer de wens om overtredingen van vergunningvoorschriften anders te kunnen bestraffen in de Wed die debet is aan een ingewik-

keld artikel waar bestuursorganen straks hun bevoegdheid aan ontlenen om handhavend op te treden. Het lijkt daarbij ook in de toekomst mogelijk te zijn dat er oneigenlijke vergunningvoorschriften zijn die niet kunnen worden gehandhaafd.

Aan de ene kant is het de vraag hoe erg dit allemaal is: het gaat immers om voorschriften die niet hadden mogen worden opgelegd en de schaarse jurisprudentie zou een indicatie kunnen zijn dat het probleem in de praktijk niet vaak naar voren komt. Aan de andere kant is het wel een beperking in de bevoegdheid om onherroepelijke omgevingsvergunningen te handhaven. Vanuit een oogpunt van rechtszekerheid (zeker bij onherroepelijke vergunningen) is het eenduidiger wanneer alle voorschriften gelijk zijn en kunnen worden gehandhaafd. Het enkele gegeven dat tadeloze voorschriften kunnen bestaan, is vanuit dat perspectief wellicht ongewenst en staat ook op gespannen voet met het beginsel van formele rechtskracht.

Het is nog niet te laat: de wetgever kan de uitspraak van de Afdeling van 12 december 2018 nog betrekken bij de behandeling van het wetsvoorstel van de Invoeringswet en zich uitspreken of het (onbedoelde?) gevolg van een gedifferentieerde strafbaarstelling ook gewenst is en zo nee, zorgen voor aanpassing van het voorstel.

mr. M.W. Holtkamp
Advocaat bestuursrecht en omgevingsrecht bij
Van Benthem & Keulen.

14

Zandsuppletie op de Roggenplaat en nadeelcompensatie voor mosselkwekers

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
6 februari 2019, 201710183/1/R3,
ECLI:NL:RVS:2019:349
(mr. Helder, mr. Hoekstra, mr. Minderhoud)
Noot mr. M.G. Nielen

Projectplan. Nadeelcompensatieregeling. Evenredigheidsbeginsel. Ruimtelijke ordening.

[Waterwet art. 5.4, art. 7.14, Ontgrondingenwet art. 10a lid 1]

De minister heeft de financiële belangen van mosselkwekers voldoende meegewogen bij het projectplan 'Zandsuppletie Roggenplaat'. De gestelde schade kan worden beoordeeld in een afzonderlijke nadeelcompensatieprocedure.

1. Appellante sub 1
2. de vereniging Producentenorganisatie van de Nederlandse Mosselcultuur te Yerseke tegen
 1. de minister van Infrastructuur en Milieu (thans: de minister van Infrastructuur en Waterstaat)
 2. het college van gedeputeerde staten van Zeeland

Samenvatting uitspraak

In deze uitspraak oordeelt de Afdeling over twee besluiten. Ten eerste het besluit van 23 oktober 2017 van de minister van Infrastructuur en Milieu (thans: Infrastructuur en Waterstaat) tot vaststelling van het projectplan 'Zandsuppletie Roggenplaat' op grond van artikel 5.4 van de Waterwet. Ten tweede het besluit van 7 november 2017 van het college van gedeputeerde staten van de provincie Zeeland tot verlening van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb-vergunning) aan Rijkswaterstaat Zee en Delta voor het winnen van zand en het uitvoeren van zandsuppletie in het Natura 2000-gebied 'Oosterschelde'. Deze besluiten zijn gecoördineerd voorbereid op grond van artikel 10a lid 1 van de